

ТЕМА 4. МІЖНАРОДНІ ІНВЕСТИЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ КОРПОРАЦІЙ.

Мета: з'ясувати сутність міжнародних інвестиційних стратегій транснаціональних корпорацій; ознайомитись із класифікацією міжнародних інвестиційних стратегій на основі співвідношення мотивів та ризиків діяльності ТНК на міжнародних ринках; розглянути варіанти імплементації міжнародних інвестиційних стратегій відповідно до ринкової ситуації.

План

1. Сутність та цілі інвестиційної стратегії.
2. Класифікація міжнародних інвестиційних стратегій на основі співвідношення мотивів та ризиків діяльності ТНК на міжнародних ринках.
3. Варіанти імплементації міжнародних інвестиційних стратегій відповідно до ринкової ситуації.

Основні терміни і поняття

Інвестиційна стратегія, учасники інвестиційного процесу, інвестиційна стратегія держави, цілі інвестиційної стратегії держави, активна інвестиційна стратегія, пасивна інвестиційна стратегія, консервативна інвестиційна стратегія, агресивна інвестиційна стратегія, збалансована інвестиційна стратегія, стратегія «зелених» інвестицій, стратегія «коричневих» інвестицій.

Методичні рекомендації

Розкриття *першого питання* вимагає від здобувача звернути увагу на те, що інвестиційна стратегія, яка розробляється і реалізується учасниками інвестиційного процесу, не тільки є основою для прийняття управлінських рішень і розподілу ресурсів задля досягнення цілей сталого розвитку, а й виступає інтегруючим початком, що пов'язує інтереси та цілі зацікавлених сторін. Також інвестиційна стратегія, покликана формувати адекватні інституційні умови, діючи як рушійний фактор розробки інвестиційних планів, норм, програм і т.д. Тож необхідно пояснити, що зміст міжнародної інвестиційної стратегії має відображати не просто інвестиційні пріоритети або плановані інвестиційні проекти, а цілісне бачення інвестиційного процесу в майбутньому. Для повноти розкриття питання необхідно розглянути основні цілі, мету та послідовність розробки інвестиційної стратегії.

У *другому питанні* необхідно розкрити класифікацію міжнародних інвестиційних стратегій на основі співвідношення мотивів та ризиків діяльності ТНК на міжнародних ринках. ТНК, приймаючи стратегічне рішення про вихід на ринок тієї чи іншої країни, ретельно вивчають ризики, які супроводжують їх діяльність, зокрема ризики, що стосуються використання переваг власності та гнучкості діяльності на іноземному ринку. Тож варто усвідомити, що така інтерпретація взаємозв'язку мотивів, форм та ризиків діяльності ТНК на

новому ринку дає змогу прийняти стратегічне рішення стосовно імплементації інвестиційної стратегії, яку доцільно застосовувати під час реалізації міжнародної стратегії її діяльності та щодо мотивів компанії. Доцільно також з'ясувати, які внутрішні та зовнішні фактори необхідно врахувати під час прийняття рішення про вибір типу інвестиційної стратегії (цілі ТНК, розмір компанії, ресурси, продукт, фінансові витрати, конкуренція, посередники, контроль, інвестиції, час, ризик, гнучкість). Це дозволить прослідкувати чіткий зв'язок між мотивами, формами, ризиками та важливістю прийняття рішення про вибір типу інвестиційної стратегії в діяльності ТНК. Також потрібно розглянути міжнародну інвестиційну стратегію підприємства як спосіб досягнення та фінансування довгострокових цілей розвитку діяльності підприємства на міжнародних ринках задля ефективної алокації активів. Причому під алокацією активів варто розуміти не тільки операції ТНК на міжнародних фінансових ринках, але й глобальну диверсифікацію виробничої (операційної) діяльності. Виходячи з цього, необхідно охарактеризувати дві основних групи міжнародних інвестиційних стратегій, а саме міжнародні стратегії прямого (реального) інвестування, до яких належать Greenfield-інвестиції, Brownfield-інвестиції, вертикальні, горизонтальні інвестиції, злиття та поглинання, спільне підприємництво та реінвестиції, та міжнародні стратегії портфельного (фінансового) інвестування, які охоплюють активні, пасивні, консервативні, агресивні та збалансовані стратегії інвестиційної поведінки.

Третє питання практичного заняття вимагає від здобувача чіткого розуміння варіантів імплементації міжнародних інвестиційних стратегій відповідно до ринкової ситуації. Варто пояснити роль інвестиційного процесу та інвестиційної стратегії при здійсненні «проривного» соціально-економічного розвитку країни. Тут також доречно підкреслити, що проста максимізація інвестицій не вирішує навіть чисто економічних завдань, не кажучи вже про соціальні. Важлива не просто норма накопичення, а структурні і якісні характеристики майбутніх інвестицій. Необхідно розглянути методичні положення, які є основою розробки інвестиційної стратегії. Методичні положення розробки інвестиційної стратегії території включають в себе дві групи елементів. Перша з них базується на нормативних наукових розробках і охоплює управлінські категорії, закони і принципи, на які спирається діяльність з розробки та реалізації стратегії. Друга група елементів спирається на наукові уявлення про суть, принципи, характеристики, фактори інвестиційного процесу як економічного явища, що розробляються в рамках теорій економічного зростання, сталого розвитку і т.д.

Контрольні питання

1. Поясніть як оцінюється інвестиційна привабливість країн на макро- та міжнародному рівні.
2. Які внутрішні та зовнішні фактори повинна оцінити ТНК під час прийняття рішення про вибір типу інвестиційної стратегії?
3. Поміркуйте, чи прослідковується зв'язок між мотивами, формами, ризиками та важливістю прийняття рішення про вибір типу інвестиційної

стратегії в діяльності ТНК.

4. Визначте основну причину здійснення міжнародних портфельних інвестицій.

5. Які існують типи міжнародних портфельних стратегій ТНК за видами цінних паперів?

6. Охарактеризуйте стратегію «зелених» інвестицій, як одну із міжнародних стратегій прямого інвестування ТНК. Наведіть приклади.,

7. Які наслідки різних траєкторій конфігурації міжнародного інвестиційного виробництва для інвестицій і розвитку приймаючих країн?



Одноваріантні запитання («Так» чи «Ні»)

1. Інвестиційна стратегія відображає те, які параметри інвестиційного процесу суб'єкт управління вважає необхідними в майбутньому, а також яким чином вони будуть досягатися в нестабільних складних умовах.

2. Агресивна стратегія полягає у формуванні інвестиційного портфеля за рахунок високоприбуткових і високо ризикових цінних паперів.

3. Стратегії міжнародного прямого інвестування ТНК тісно пов'язані з формами їх виходу на міжнародний ринок, способом фінансування діяльності на міжнародному ринку та мотивами й завданнями, які при цьому переслідують ТНК.

4. Стратегія «зелених» інвестицій передбачає капіталовкладення у вже наявні об'єкти задля отримання швидкого доступу до нового ринку.

5. Стратегія злиттів та поглинань застосовується ТНК під час виходу на ринки з високим ступенем конкуренції, коли ТНК хоче досягнути переваг географічної або операційної диверсифікації за рахунок купівлі локальних підприємств.



Тестові завдання для самоконтролю

1. Міжнародна інвестиційна стратегія підприємства - це:

- а) спосіб досягнення та фінансування довгострокових цілей розвитку діяльності підприємства на міжнародних ринках задля ефективної алокації активів;
- б) взаємозв'язок мотивів, форм та ризиків діяльності;
- в) засіб захисту від інфляції;
- г) максимізація інвестицій.

2. Як називається стратегія, що полягає у включенні в портфель високоліквідних цінних паперів, які забезпечують невисокий рівень прибутковості за низького ступеня ризику?

- а) активна стратегія;
- б) пасивна стратегія;
- в) агресивна стратегія;
- г) збалансована стратегія.

3. Як називається стратегія, що полягає у формуванні інвестиційного портфеля

за рахунок високоприбуткових і високо ризикових цінних паперів?

- а) активна стратегія;
- б) пасивна стратегія;
- в) агресивна стратегія;
- г) збалансована стратегія.

4. Як називається стратегія, що передбачає всебічний аналіз ринкової ситуації, складання прогнозів та прийняття рішень “top – down” (відбір національних фондових ринків та диверсифікація) або “bottom – up” (відбір галузі та диверсифікація за галуззю)?

- а) активна стратегія;
- б) пасивна стратегія;
- в) агресивна стратегія;
- г) збалансована стратегія.

5. Переваги стратегії «коричневих» інвестицій полягають у:

- а) наявній транспортній інфраструктурі та комунікаціях;
- б) можливості отримання меншого рівня початкових інвестиційних витрат по проекту;
- в) отриманні швидкого доступу до наявних виробничих потужностей;
- г) всі відповіді правильні.

6. Підвиди вертикальних ПІІ:

- а) зворотні;
- б) форвардні;
- в) «зелені»;
- г) пасивні.

7. Основними мотивами імплементації стратегії спільної підприємницької діяльності з боку ТНК є:

- а) підвищення ефективності виробничої діяльності шляхом скорочення обсягу капіталовкладень під час створення нових потужностей, доступу до необхідних факторів виробництва, сировинної бази та новітніх технологій;
- б) розширення номенклатури операцій шляхом доступу до нових виробничих баз чи каналів збуту, отримання нових споживачів, розширення та/або диверсифікації виробництва;
- в) технологічна диверсифікація, яка досягається отриманням вільного доступу до патентів, ліцензій, ноу-хау тощо;
- г) всі відповіді правильні.

8. Стратегія, що пов'язана зі здійсненням прямих інвестицій ТНК на іноземних ринках шляхом прямої купівлі локального підприємства або його структурного підрозділу, називається:

- а) стратегія злиття й поглинання;
- б) стратегія вертикальних інвестицій;
- в) стратегія «коричневих» інвестицій;
- г) стратегія реінвестування.

9. Стратегія, яка передбачає капіталовкладення в галузі, що належать до різних стадій виробництва окремого продукту, називається:

- а) стратегія злиття й поглинання;

- б) стратегія вертикальних інвестицій;
- в) стратегія «коричневих» інвестицій;
- г) стратегія реінвестування.

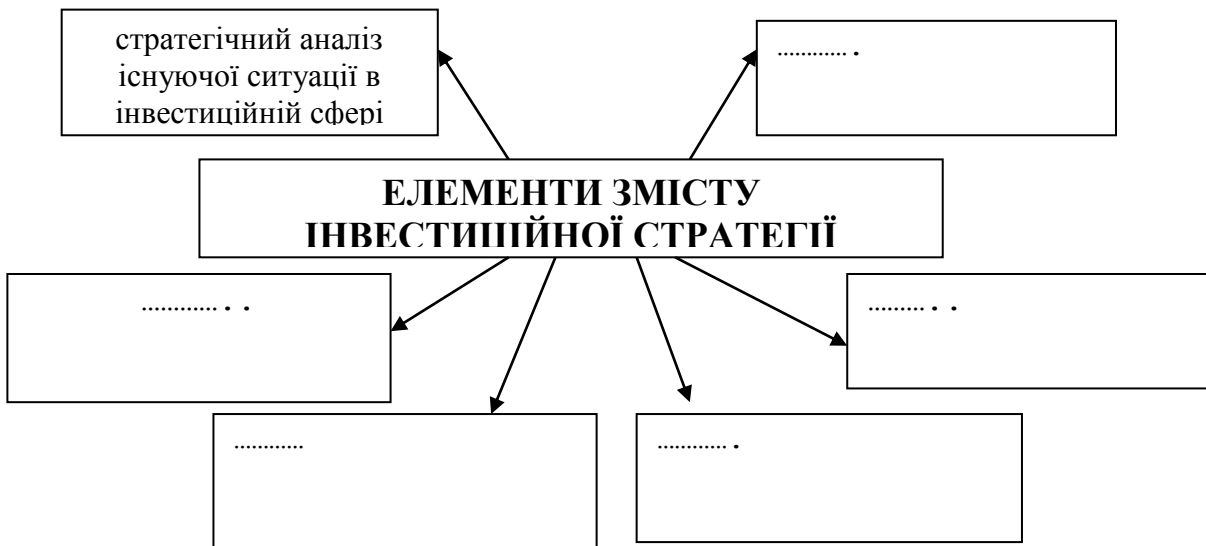
10. Стратегія, що передбачає капіталовкладення у вже наявні об'єкти для оновлення наявної виробничої інфраструктури для її переналагодження під нове виробництво, називається:

- а) стратегія злиття й поглинання;
- б) стратегія вертикальних інвестицій;
- в) стратегія «коричневих» інвестицій;
- г) стратегія реінвестування.

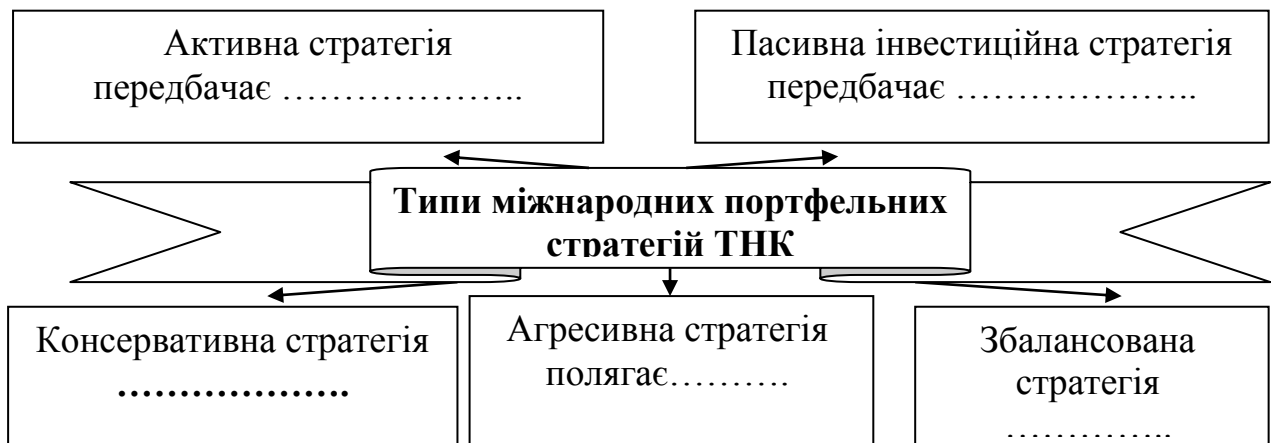


Практичні завдання

Завдання 1. Завершіть структурно-логічну схему «Елементи змісту інвестиційної стратегії».



Завдання 2. Охарактеризуйте типи міжнародних портфельних стратегій ТНК



Завдання 3. Приведіть у відповідність терміни та їх визначення

	Стратегія		Сутність
1	Стратегія «зелених» інвестицій	А	капіталовкладення у вже наявні об'єкти задля отримання швидкого доступу до нового ринку, наявних виробних потужностей або здійснення капітальних інвестицій для оновлення наявної виробничої інфраструктури для її переналагодження під нове виробництво
2	Стратегія «коричневих» інвестицій	Б	здійснення прямих інвестицій ТНК на іноземних ринках шляхом прямої купівлі локального підприємства або його структурного підрозділу
3	Стратегія вертикальних інвестицій	В	спрямування активів, отриманих іноземним інвестором у результаті господарської діяльності на території приймаючої країни у вигляді доходів або дивідендів, на розширення виробництва, алокацію активів, додаткові фінансові потреби, реалізацію інвестиційної політики тощо.
4	Стратегія злиття й поглинання	Г	залучення до спільної (зокрема, інвестиційної) діяльності ТНК та локальне підприємство на паритетних умовах, результатом якої є створення спільного підприємства
5	Стратегія спільної підприємницької діяльності	Д	здійснюється ТНК на декількох іноземних ринках одночасно, але в межах однієї галузі задля виробництва продукції, що раніше вироблялась локальним підприємством у країні-базування.
6	Стратегія реінвестування	Е	капіталовкладення у створення нових підприємств
7	Стратегія горизонтальних прямих іноземних інвестицій	Є	капіталовкладення в галузі, що належать до різних стадій виробництва окремого продукту

Завдання 4. Охарактеризуйте наслідки різних траєкторій для інвестицій і розвитку приймаючих країн

Таблиця– Конфігурації міжнародного інвестиційного виробництва

Конфігурація міжнародного інвестиційного виробництва	Основні наслідки різних траєкторій для інвестицій і розвитку приймаючих країн
Решорінг	❖ ❖ ❖
Диверсифікація	❖ ❖ ❖
Регіоналізація	❖ ❖ ❖
Копіювання	❖ ❖ ❖

